

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Юридичний факультет
Кафедра цивільного та кримінального права і процесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор
Іщенко Н.М.

“ ” _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальність 081 «Право»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан юридичного факультету

Директор НН ІПО

Начальник НМВ

Данилова К.Ю.

Блага А.Б.

Коваль А.А.

Коваль А.А.

Січко Д.С.

Норд Г.Л.

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Актуальні проблеми адвокатської діяльності	
Галузь знань	08 Право	
Спеціальність	081 «Право»	
Спеціалізація (якщо є)	Відсутня	
Освітня програма	«Право»	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2021-2022	
Номер(и) семестрів (триместрів)	Денна форма	Заочна форма
	9	15
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4,5 кредитів / 135 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	6
	30	11
	90	118
Відсоток аудиторного навантаження	33%	13%
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Контрольна робота (з.ф.н.)	
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: формування у студентів необхідних правових знань, які стосуються професійної діяльності адвоката в Україні, в контексті підготовки процесуальних документів до судового процесу, а також методів та технічних прийомів побудови захисту безпосереднього під час досудового слідства та судового провадження проблем забезпечення морально-етичного характеру, організації адвокатської діяльності тощо.

Завдання: вивчення навчальної дисципліни і забезпечення ознайомлення з новітніми науковими та практичними досягненнями у сфері захисту прав та інтересів громадян; вироблення навичок та вмій комплексного аналізу діяльності адвоката під час судового процесу; практичне застосування використання набутих знань

В результаті вивчення дисципліни студент отримує:

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК3);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК4);

- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК6);
- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК7);
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК8);

Фахові компетентності спеціальності:

- здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності (СК1);
- здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики ЄСПЛ на розвиток правової системи та правозастосування України (СК3);
- здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного та приватного права, а також кримінальної юстиції (СК5);
- здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК6);
- здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства України (СК7);
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК10);
- здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів (СК11);
- здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника (СК12);
- здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК13);
- здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості (СК15).

Програмні результати навчання:

- оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання (ПРН1);
- співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами. (ПРН2);
- обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (ПРН6);

- дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання (ПРН7);
- використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права кримінальної юстиції (ПРН11);
- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів (ПРН13);
- обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (ПРН14);
- мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування (ПРН15);
- інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (ПРН17);
- здатність до організації власної професійної діяльності (ПРН20).

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Адвокатська діяльність: поняття, завдання, тенденції розвитку.	2	3	10
2	Тема 2 Функції адвокатури	2	3	10
3	Тема 3 Запровадження нових видів адвокатської діяльності: теоретичні та практичні проблеми	2	4	10
4	Тема 4. Організаційно-правові проблеми здійснення адвокатської діяльності з надання безоплатної правової допомоги	2	4	12
5	Тема 5. Дотримання Правил адвокатської етики при здійсненні адвокатської діяльності	2	4	12
6	Тема 6. Правове регулювання організації адвокатської діяльності	2	4	12
7	Тема 7. Сучасні проблеми дотримання гарантій адвокатської діяльності	2	4	12
8	Тема 8. Захист професійних прав адвокатів	1	4	12
	Всього за курсом	15	30	90

Заочна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Адвокатська діяльність: поняття, завдання, тенденції розвитку.		2	16
2	Тема 2. Функції адвокатури	2	2	17
3	Тема 3. Запровадження нових видів адвокатської діяльності: теоретичні та практичні проблеми		2	17
4	Тема 4. Організаційно-правові проблеми здійснення адвокатської діяльності з	2	2	17

	надання безоплатної правової допомоги			
5	Тема 5. Дотримання Правил адвокатської етики при здійсненні адвокатської діяльності		1	17
6	Тема 6. Правове регулювання організації адвокатської діяльності	1	1	17
7	Тема 7. Сучасні проблеми дотримання гарантій адвокатської діяльності	1	1	17
	Всього	6	11	118

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

Денна форма

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Адвокатська діяльність: поняття, завдання, тенденції розвитку. 1. Поняття «адвокатська діяльність», його розвиток та становлення. 2. Вплив процесів євроінтеграції та глобалізації на тенденції розвитку адвокатської діяльності у сучасному світі та в Україні. Реформа адвокатури та сфери надання правової допомоги. 3. Система міжнародного та вітчизняного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність в Україні. 4. Імплементация міжнародних стандартів адвокатської діяльності в законодавство України
2	Тема 2. Функції адвокатури 1. Термінологічні проблеми визначення права на правову допомогу. Співвідношення понять «юридична допомога», «правова допомога», «правнича допомога». Передумови запровадження терміну «професійна правнича допомога». 2. Функції та підфункції адвокатури, їх класифікація та зміст. 3. Теоретичні та практичні питання адвокатської діяльності з захисту від кримінального обвинувачення. Визначення поняття «захист» у кримінальному процесі, його складові. Особливості підфункції захисту. 4. Проблеми правового регулювання статусу адвоката у справах про адміністративні правопорушення, недоліки законодавства про адміністративні правопорушення.
3	Тема 3. Запровадження нових видів адвокатської діяльності: теоретичні та практичні проблеми 1. Запровадження нових видів адвокатської діяльності: теоретичні та практичні проблеми. Передумови розширення видів адвокатської діяльності. 2. Поняття та призначення медіації. Участь адвоката в медіації. Проблеми співвідношення медіативної діяльності та адвокатської діяльності. Collaborative law – як альтернативний позасудовий спосіб вирішення спору за участі адвоката. 3. Поняття фідучіарної діяльності. Проблематика здійснення адвокатом фідучіарної діяльності. 4. Діяльність ескроу-агента, мета та завдання. Проблематика здійснення адвокатом ескроу діяльності.
4	Тема 4. Організаційно-правові проблеми здійснення адвокатської діяльності з надання безоплатної правової допомоги 1. Законодавство про безоплатну правову допомогу в Україні, його недоліки та шляхи їх усунення. 2. Система безоплатної правової допомоги на сучасному етапі судово-правової реформи, її основні проблеми. Напрямки подальшого вдосконалення система безоплатної правової допомоги в Україні. 3. Гарантії незалежності адвоката при наданні безоплатної вторинної правової допомоги, їх підвищення.
5	Тема 5. Дотримання Правил адвокатської етики при здійсненні адвокатської діяльності 1. Дискусійні питання Правил адвокатської етики. Зміни до Правил адвокатської етики – тенденція розвитку інституту адвокатури. Останні зміни до Правил адвокатської етики. Чесність та добропорядна репутація як вимоги до адвоката. 3. Професійні дилеми у діяльності адвоката. 4. Професійна деформація адвоката, передумови виникнення та шляхи подолання. 5. Адвокат у соціальних мережах та блогосфері.

	6. Адвокатська таємниця: теорія та практика. 7. Відповідальність за порушення норм адвокатської етики.
6	Тема 6. Правове регулювання організації адвокатської діяльності 1. Вибір адвокатом форми організації адвокатської діяльності. Переваги та недоліки кожної з форм організації адвокатської діяльності. 2. Особливості здійснення адвокатської діяльності індивідуальної, у складі адвокатського бюро або адвокатського об'єднання. 3. Роль менеджменту в організації адвокатської діяльності.
7	Тема 7. Сучасні проблеми дотримання гарантій адвокатської діяльності 1. Правове регулювання гарантій адвокатської діяльності за законодавством України. Міжнародно-правові гарантії здійснення адвокатської діяльності. 2. Поняття злочину у зв'язку із здійсненням діяльності захисника або представника. 3. Види порушень професійних прав адвокатів. 4. Права адвокатів при проведенні обшуків у приміщеннях адвокатів.
8	Тема 8. Захист професійних прав адвокатів 1. Дотримання порядку притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності як гарантія адвокатської діяльності. Особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів зарубіжних країн. 2. Діяльність Національної асоціації адвокатів України з захисту професійних прав адвокатів. Діяльність Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, його завдання, результати діяльності. 3. Роль громадських об'єднань адвокатів у захисті прав адвокатів. 4. Захист професійних прав адвокатів міжнародними організаціями. Співпраця національних органів адвокатури з міжнародними з метою захисту професійних прав адвокатів.

Заочна форма

№	Тема заняття / план
1	Тема 2. Функції адвокатури 1. Термінологічні проблеми визначення права на правову допомогу. Співвідношення понять «юридична допомога», «правова допомога», «правнича допомога». Передумови запровадження терміну «професійна правнича допомога». 2. Функції та підфункції адвокатури, їх класифікація та зміст. 3. Теоретичні та практичні питання адвокатської діяльності з захисту від кримінального обвинувачення. Визначення поняття «захист» у кримінальному процесі, його складові. Особливості підфункції захисту. 4. Проблеми правового регулювання статусу адвоката у справах про адміністративні правопорушення, недоліки законодавства про адміністративні правопорушення.
2	Тема 4. Організаційно-правові проблеми здійснення адвокатської діяльності з надання безоплатної правової допомоги 1. Законодавство про безоплатну правову допомогу в Україні, його недоліки та шляхи їх усунення. 2. Система безоплатної правової допомоги на сучасному етапі судово-правової реформи, її основні проблеми. Напрямки подальшого вдосконалення система безоплатної правової допомоги в Україні. 3. Гарантії незалежності адвоката при наданні безоплатної вторинної правової допомоги, їх підвищення.
3.	Тема 6. Правове регулювання організації адвокатської діяльності 1. Вибір адвокатом форми організації адвокатської діяльності. Переваги та недоліки кожної з форм організації адвокатської діяльності.

	<p>2. Особливості здійснення адвокатської діяльності індивідуальної, у складі адвокатського бюро або адвокатського об'єднання.</p> <p>3. Роль менеджменту в організації адвокатської діяльності.</p>
4	<p>Тема 7. Сучасні проблеми дотримання гарантій адвокатської діяльності</p> <p>1. Правове регулювання гарантій адвокатської діяльності за законодавством України. Міжнародно-правові гарантії здійснення адвокатської діяльності.</p> <p>2. Поняття злочину у зв'язку із здійсненням діяльності захисника або представника.</p> <p>3. Види порушень професійних прав адвокатів.</p> <p>4. Права адвокатів при проведенні обшуків у приміщеннях адвокатів.</p>

4.2. План семінарських занять

Денна форма

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Адвокатська діяльність: поняття, завдання, тенденції розвитку Заняття №1</p> <p>1. Загальні тенденції розвитку адвокатської діяльності у сучасному світі.</p> <p>2. Реформа адвокатури та сфери надання правової допомоги в Україні.</p> <p>3. Система законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність в Україні.</p>
2	<p>Тема 1. Адвокатська діяльність: поняття, завдання, тенденції розвитку Заняття №2</p> <p>1. Міжнародні стандарти адвокатської діяльності та їх імплементація у законодавство України.</p>
3	<p>Тема 2. Функції адвокатури Заняття №1</p> <p>1. Термінологічні проблеми визначення права на правову допомогу. Співвідношення понять «юридична допомога», «правова допомога», «правнича допомога». Передумови запровадження терміну «професійна правнича допомога».</p> <p>2. Функції та підфункції адвокатури: загальна характеристика.</p>
4	<p>Тема 2. Функції адвокатури Заняття №2</p> <p>1. Теоретичні та практичні питання адвокатської діяльності з захисту від кримінального обвинувачення.</p> <p>2. Проблеми правового регулювання статусу адвоката у справах про адміністративні правопорушення.</p>
5	<p>Тема 3. Запровадження нових видів адвокатської діяльності: теоретичні та практичні проблеми Заняття №1</p> <p>1. Запровадження нових видів адвокатської діяльності: теоретичні та практичні проблеми.</p> <p>2. Участь адвоката в медіації.</p> <p>3. Collaborative law – як позасудова процедури вирішення спорів.</p>
6	<p>Тема 3. Запровадження нових видів адвокатської діяльності: теоретичні та практичні проблеми Заняття №2</p> <p>1. Фідучіарна діяльність адвоката.</p> <p>2. Діяльність адвоката як ескроу-агента.</p>
7	<p>Тема 4. Організаційно-правові проблеми здійснення адвокатської діяльності з надання безплатної правової допомоги Заняття №1</p> <p>1. Законодавство про безоплатну правову допомогу в Україні.</p> <p>2. Система безоплатної правової допомоги на сучасному етапі судово-правової реформи.</p>

	3. Основні проблеми системи безоплатної правової допомоги.
8	Тема 4. Організаційно-правові проблеми здійснення адвокатської діяльності з надання безоплатної правової допомоги Заняття №2 1. Підвищення гарантій незалежності адвоката при наданні безоплатної вторинної правової допомоги. 2. Загальна характеристика моделей безоплатної правової допомоги, що існують в світі.
9	Тема 5. Дотримання правил адвокатської етики при здійсненні адвокатської діяльності Заняття №1 1. Дискусійні питання Правил адвокатської етики. 2. Добросесність та репутація адвоката. 3. Адвокатська таємниця: теорія та практика. 4. Відповідальність за порушення норм адвокатської етики
10	Тема 5. Дотримання правил адвокатської етики при здійсненні адвокатської діяльності Заняття №2 1. Професійні дилеми у діяльності адвоката. 2. Професійна деформація адвоката. 3. Адвокат у соціальних мережах та блогосфері. 4. Правила адвокатської етики: зарубіжний досвід.
11	Тема 6. Правове регулювання організації адвокатської діяльності Заняття №1 1. Вибір адвокатом форми організації адвокатської діяльності. 2. Особливості здійснення індивідуальної адвокатської діяльності. 3. Правовий статус адвокатського бюро.
12	Тема 6. Правове регулювання організації адвокатської діяльності Заняття №2 1. Адвокатські об'єднання: особливості діяльності. 2. Роль менеджменту в організації адвокатської практики.
13	Тема 7. Сучасні проблеми дотримання гарантій адвокатської діяльності Заняття №1 1. Поняття «гарантії адвокатської діяльності». Правове регулювання гарантій адвокатської діяльності за законодавством України. 2. Міжнародно-правові гарантії здійснення адвокатської діяльності. 3. Злочини проти адвокатів у зв'язку із здійсненням ними діяльності захисника або представника. 4. Порушення кримінального провадження відносно адвоката: теорія та практика.
14	Тема 7. Сучасні проблеми дотримання гарантій адвокатської діяльності Заняття №2 1. Загальна характеристика порушень професійних прав адвокатів. 2. Алгоритм дій адвоката при необгрунтованій відмові у наданні відповіді на адвокатський запит. 3. Заборона втручання у правову позицію адвоката. 4. Права адвокатів при проведенні обшуків у приміщеннях адвокатів.
15	Тема 8. Захист професійних прав адвокатів Заняття №1 1. Дотримання порядку притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності як гарантія адвокатської діяльності. 2. Діяльність Національної асоціації адвокатів України з захисту професійних прав адвокатів.
16	Тема 8. Захист професійних прав адвокатів

	Заняття №2 1. Роль громадських об'єднань адвокатів у захисті прав адвокатів. 2. Захист професійних прав адвокатів міжнародними організаціями.
--	--

Заочна форма

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Адвокатська діяльність: поняття, завдання, тенденції розвитку 1. Загальні тенденції розвитку адвокатської діяльності у сучасному світі. 2. Реформа адвокатури та сфери надання правової допомоги в Україні. 3. Система законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність в Україні.
2	Тема 2. Функції адвокатури 1. Теоретичні та практичні питання адвокатської діяльності з захисту від кримінального обвинувачення. 2. Проблеми правового регулювання статусу адвоката у справах про адміністративні правопорушення.
3	Тема 3. Запровадження нових видів адвокатської діяльності: теоретичні та практичні проблеми 1. Фидуціарна діяльність адвоката. 2. Діяльність адвоката як ескроу-агента.
4	Тема 4. Організаційно-правові проблеми здійснення адвокатської діяльності з наданням безплатної правової допомоги 1. Законодавство про безоплатну правову допомогу в Україні. 2. Система безоплатної правової допомоги на сучасному етапі судово-правової реформи. 3. Основні проблеми системи безоплатної правової допомоги.
5	Тема 5. Дотримання правил адвокатської етики при здійсненні адвокатської діяльності 1. Професійні дилеми у діяльності адвоката. 2. Професійна деформація адвоката. 3. Адвокат у соціальних мережах та блогосфері. 4. Правила адвокатської етики: зарубіжний досвід.
6.	Тема 6. Правове регулювання організації адвокатської діяльності 1. Вибір адвокатом форми організації адвокатської діяльності. 2. Особливості здійснення індивідуальної адвокатської діяльності. 3. Правовий статус адвокатського бюро.
7	Тема 7. Сучасні проблеми дотримання гарантій адвокатської діяльності 1. Поняття «гарантії адвокатської діяльності». Правове регулювання гарантій адвокатської діяльності за законодавством України. 2. Міжнародно-правові гарантії здійснення адвокатської діяльності. 3. Злочини проти адвокатів у зв'язку із здійсненням ними діяльності захисника або представника.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Денна форма

1. Самостійна робота передбачає виконання під час самостійної підготовки до занять таких видів робіт: 1. Виконання тестів для самоконтролю здобувачів вищої освіти за темами лекцій. 2. Вирішення практичних кейсів.

1.1 Виконання тесту для самоконтролю здобувачів вищої освіти за темами лекцій.

Приклад тесту:

1. В сучасних тенденціях реформування інституту адвокатури найбільш чітко простежується вплив процесів:

- а) євроінтеграції;
- б) глобалізації;
- в) уніфікації законодавства;
- г) гармонізації законодавства.

2. Міжнародні стандарти організації та діяльності адвокатури це:

- а) ідеї міжнародного права, що відображують особливості організації адвокатури та здійснення адвокатської діяльності;
- б) рекомендації міжнародного права, що відображують бажані напрямки вдосконалення організації адвокатури та здійснення адвокатської діяльності;
- в) норми міжнародного права, які встановлюють вимоги до організації адвокатури та здійснення адвокатської діяльності, що конкретизуються у системах національного законодавства різних держав;
- г) норми міжнародного права, які встановлюють вимоги набуття статусу адвокатської діяльності, що конкретизуються у системах національного законодавства різних держав.

3. Право на професійну правничу допомогу передбачено в:

- а) ст. 55 Конституції України;
- б) ст. 59 Конституції України;
- в) ст. 131-1 Конституції України;
- г) ст. 131-2 Конституції України.

4. Зміст превентивної функції адвокатури полягає в тому, що:

- а) адвокат попереджає про входження суб'єктів права в ситуацію, яка може сприяти настанню юридично несприятливих наслідків;
- б) адвокат відновлює порушені права та законні інтереси громадян;
- в) адвокат захищає своїх клієнтів, над законними правами яких виникла загроза їх порушення;
- г) правильна відповідь відсутня.

5. Процедура Collaborative Law може проводитися:

- а) юристами, представниками осіб;
- б) медіаторами;
- в) адвокатами;
- г) адвокатами, юристами, представниками осіб.

6. Взаємовідносини із ескроу-агентом регулюються договором, який, як правило, укладається між:

- а) депонентом, бенефіціаром та екроу-агентом;
- б) депонентом, бенефіціаром та нотаріусом;
- в) депонентом, бенефіціаром та адвокатом;
- г) депонентом та бенефіціаром.

7. Система безоплатної правової допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» складається з:

- а) суб'єктів надання безоплатної первинної правової допомоги та суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- б) Координаційного центру з надання правової допомоги, суб'єктів надання безоплатної первинної правової допомоги та суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- в) Міністерства юстиції України, Координаційного центру з надання правової допомоги, суб'єктів надання безоплатної первинної правової допомоги та суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- г) Національної асоціації адвокатів України, Координаційного центру з надання правової допомоги, суб'єктів надання безоплатної первинної правової допомоги та суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги.

8. Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- а) захист; здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- б) захист; здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру;
- в) захист; здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру; юридичне консультування;
- г) захист; здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру; юридичне консультування; юридичний суровід.

9. Правила адвокатської етики 15 лютого 2019 р. було доповнено таким принципом:

- а) чесність та добропорядна репутація;
- б) підтримання позитивного іміджу адвокатури;
- в) чесності та порядності;
- г) обмеження рекламування адвокатської діяльності.

10. Ділова репутація це:

- а) нормативно-правова категорія, особисте немайнове право, що є самостійним об'єктом судового захисту;
- б) морально-етична категорія, особисте немайнове право, що є самостійним об'єктом судового захисту;
- в) морально-етична категорія, особисте майнове право, що є самостійним об'єктом судового захисту;
- г) морально-етична категорія, особисте немайнове право, що не є самостійним об'єктом судового захисту.

11. Адвокатське об'єднання – це:

- а) юридична особа, створена шляхом об'єднання трьох адвокатів (учасників), діє на підставі статуту.
- б) юридична особа, створена шляхом об'єднання двох адвокатів (учасників), діє на підставі статуту;
- в) юридичною особою, створеною шляхом об'єднання двох або більше адвокатських бюро, діє на підставі статуту;
- г) юридичною особою, створеною шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників), і діє на підставі статуту.

12. Оберіть найбільш узагальнююче визначення мети менеджменту в адвокатській діяльності:

- а) дослідження ринку правових послуг;
- б) налагодження сприятливого клімату в колективі адвокатського бюро (об'єднання);
- в) оптимізація діяльності адвокатського об'єднання
- г) вдосконалення керівництва його працівниками.

13. За клопотанням якої посадової особи може бути ініційоване проведення стосовно адвоката оперативних-розшукових заходів чи слідчих дій?

- а) прокурора Генеральної прокуратури;
- б) судді Верховного Суду;
- в) судді апеляційного суду;
- г) Генерального прокурора.

14. В якому випадку може здійснюватись проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності?

- а) жодна особа не має права надати дозвіл;
- б) з дозволу суду за клопотанням Генерального прокурора;
- в) з дозволу Голови Ради адвокатів України;
- г) з дозволу Голови Ради адвокатів регіону.

15. Найбільш поширеним злочином проти адвокатської діяльності є:

- а) втручання в діяльність захисника чи представника;
- б) умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника;

- в) посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги;
- г) погроза або насильство щодо захисника чи представника.

16. Відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Національна асоціація адвокатів України:

а) є всеукраїнською недержавною некомерційною неприбутковою професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування, створена на засадах професійної належності адвокатів для сприяння розвитку та зміцненню інституту адвокатури в Україні, підвищення рівня правової допомоги, що надається адвокатами, підвищення ролі та авторитету адвокатури в суспільстві, захисту прав та законних інтересів членів НААУ;

б) представляє адвокатуру України у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями, делегує представників до органів державної влади;

в) є добровільним професійним громадським об'єднанням, покликане згідно з Конституцією України сприяти захисту прав, свобод та представляти законні інтереси громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, юридичних осіб, подавати їм іншу юридичну допомогу;

г) утворюється Радою адвокатів України та не може бути реорганізована

17. Не є характерною рисою дисциплінарної відповідальності адвоката:

- а) спеціальний суб'єкт притягнення до відповідальності – адвокат;
- б) особливий характер та зміст дій чи бездіяльності адвоката, які є підставами для притягнення до відповідальності;
- в) настання негативних юридичних наслідків для особи;
- г) особливий порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності.

5. Виконання практичних кейсів протягом семестру за темами дисципліни.

1. Тема «Адвокатська діяльність: поняття, завдання, тенденції розвитку»

Приклад кейсу:

Адвокат-громадянин Іспанії Карерас П. при здійсненні адвокатської діяльності в Україні допустив порушення принципу уникнення конфлікту інтересів. У своїх поясненнях на скаргу громадянина Власенко О.І., подану до дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, адвокат Карерас П. зазначив, що при розгляді дисциплінарної справи щодо нього дисциплінарна палата має застосовувати норми законодавства Іспанії та Загальний кодекс для адвокатів країн-членів Європейського співтовариства.

Правила адвокатської етики, які діють в Україні та на які посилається скаржник, не підлягають застосуванню у його справі.

1. Оцініть правову ситуацію з порівняльною характеристикою національного законодавства і міжнародних договорів. 2. Як регулюються притягнення до відповідальності іноземних адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність в Україні? 3. Побудувати лінію захисту адвоката Карераса П.

2. Тема «Функції адвокатури».

Приклад кейсу:

Адвокат Тарищев О.Є. подав касаційну скаргу на ухвалу апеляційного суду про відмову у поновленні строку на апеляційне оскарження у справі про адміністративне правопорушення. Його колега адвокат Приходько С.М. звернув увагу адвоката Тарищева О.Є., що така ухвала не підлягає касаційному оскарженню, а подання скарг на ухвали, які не можуть бути оскаржені, є зловживанням процесуальними правами. Адвокат Тарищев О.Є. пояснив, що він має на меті виключно захист прав та законних інтересів клієнта, право на апеляційне оскарження якого було порушено, а це відповідає практиці Європейського суду з прав людини та принципу верховенства права.

1. Висловіть думку з приводу ситуації, що склалася, посилаючись на чинне законодавство. 2. Побудувати лінію захисту адвоката Тарищев О.Є.

3. Тема «Запровадження нових видів адвокатської діяльності теоретичні та практичні проблеми».

Приклад кейсу:

Адвокат Бутенко Л.К. після проходження курсу підготовки з медіації в Італії з отриманням відповідного сертифікату запропонував клієнту Орлову Т.П. у справі про розірвання шлюбу та розділ майна виступити медіатором між Орловим та його дружиною Орловою Ю.Б. з метою оптимального вирішення спору між ними. Орлов Т.П. погодився з цим, проте зазначив, що розраховує на те, що адвокат Бутенко Л.К. буде діяти саме в його інтересах.

1. Як має діяти медіатор? 2. У чому полягають спільні та відмінні риси діяльності медіатора та адвоката? 3. Вирішить справу як медіатор і як адвокат.

4. Тема «Організаційно-правові проблеми здійснення адвокатської діяльності з надання безплатної правової допомоги» .

Приклад кейсу

Адвокат Хоренко Я.С., яка здійснювала захист від обвинувачення Реутова О.Г. за дорученням центру з надання безоплатної правової допомоги, запропонувала підзахисному укласти договір про надання правової допомоги, зазначивши, що перехід на договірні відносини завжди забезпечує більш ефективний захист, але якщо Реутов О.Г. відмовиться від укладання договору, вона все одно буде захищати його сумлінно та у відповідності до закону. Реутов

О.Г. погодився оплатити гонорар адвокату та просив укласти договір з адвокатом свого батька. Батько Реутова О.Г. не заперечував, щоби допомогти сину, проте пояснив адвокату, що йому необхідно позичити гроші, а це може потребувати певного часу.

*1. Чи порушено адвокатом Правила адвокатської етики у даному випадку?
2. Поясніть свою думку посилаючись на чинне законодавство. 3. Побудувати лінію захисту адвоката Хоренко Я.С. для обвинуваченого Реутова О.Г. за частиною 1 статті 115 ККУ.*

5. Тема «Дотримання правил адвокатської етики при здійсненні адвокатської діяльності».

Приклад кейсу:

Громадянка Любова Г.В. звернулася до адвоката Павленко М.І. за консультацією у зв'язку з тим, що її сусідом Гринько П.К. було нанесено легкі тілесні ушкодження її сину малолітньому Любову А.Д. Проте адвокат пояснила, що зараз вона не може надати консультацію, адже зараз час обіду, в неї перерва, а потім вона з сімейних підстав не приймає. На запитання Любової, коли можна буде отримати консультацію, адвокат Павленко М.І. відповіла, що вона може її прийняти лише наступного тижня у середу, адже вона має багато справ у провадженні.

1. Висловіть думку щодо описаної ситуації посилаючись на чинне законодавство. 2. Побудувати лінію захисту адвоката Павленко М.І. для захисту в судді малолітнього Любову А.Д.

6. Тема «Правове регулювання організації адвокатської діяльності».

Приклад кейсу.

Адвокат Смірнов Р.А. є членом адвокатського об'єднання «Право». Директор «Адвокатського бюро Носенко» запропонував адвокату Смірнову Р.А. заключити цивільно-правовий договір з цим бюро для подальшого залучення адвоката Смірнова Р.А. у господарських справах.

*1. Чи може адвокат Смірнов Р.А. співпрацювати за адвокатським бюро?
2. Чи допускається використання адвокатом одночасно різних форм організації адвокатської діяльності?*

7. Тема «Сучасні проблеми дотримання гарантій адвокатської діяльності».

Приклад кейсу:

Адвокат Феоктістов О.М. був викликаний слідчим для допиту у якості свідка. Адвокат направив заяву до слідчого із зазначенням положень ст.23 Закону "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" про заборону допитів адвокатів у якості свідків у кримінальних справах. Проте слідчий, зателефонувавши адвокату, пояснив, що адвокат буде допитаний з питань, які не стосуються його адвокатської діяльності. Адвокат Феоктістов О.М. заперечив, що навряд чи існують такі питання, які б тим чи іншим чином не стосувалися його статусу адвоката, та повідомив, що оскаржить дії слідчого.

1. *Висловіть своє ставлення до ситуації. 2. Поясніть, чи відповідають дії слідчого та адвоката діючому законодавству?*

8. Тема «Захист професійних прав адвокатів»

Приклад кейсу:

У вересні 2014 року старший о/у СБНОН Держинського РВ ХМУ ГУМВС України в Харківській області майор поліції А.М. Губський організував втручання правоохоронних органів у приватне спілкування адвоката Є. Ріяко з клієнтом, розсекречення протоколу про зняття інформації з каналів зв'язку. Прокуратура міста Харкова повідомила, що негласні слідчі (розшукові) дії, пов'язані з втручанням у приватне спілкування підозрюваного А.Б. Литвинюка, здійснювалися на підставі та на виконання ухвали слідчого судді апеляційного суду 15.05.2014 про дозвіл на проведення вказаних дій, який отримано у встановленому законом порядку, тобто, фактично прослуховувались телефонні розмови клієнта з адвокатом, а не адвоката з клієнтом, а отже не було порушення.

1. *Проаналізуйте ситуацію та висловіть свою думку, посилаючись на чинне законодавство. 2 Чи є тут порушення професійних прав адвоката Є. Ріяко?*

2. Вибіркові види самостійної роботи (необов'язкові). Необов'язковими видами самостійної роботи є написання тез на студентську наукову конференцію та участь у заходах неформального навчання:

1. Тези доповіді на студентську наукову конференцію.

Студенти за бажанням обирають науково-практичну або наукову конференцію, самостійно, або, консультуючись з викладачем, формулюють тему доповіді з актуальних питань застосування юридичної техніки.

Тези доповіді повинні бути оригінальним авторським рукописом, мати наукову новизну, відповідати напрямку роботи конференції і оформлені відповідно до вимог, які висуваються організатором у інформаційному повідомленні.

2. Участь у заходах неформального навчання.

Студенти обирають самостійно, або за рекомендацією викладача, навчальний курс на доступних платформах (EdEra, Prometheus тощо) відповідно тематиці навчальної дисципліни, узгоджують захід і тему з викладачем, а після закінчення курсу надають сертифікату про участь у відповідних заходах.

Заочна форма

Самостійна робота на заочній формі передбачає виконання контрольної роботи, виконання якої є **обов'язковим** (включає теоретичні питання та практичне завдання) та написання тез доповіді для участі у науковій конференції та участь у заходах неформального навчання (**за бажанням**).

«0» варіант контрольної роботи

Варіант 0

1. Теоретичні завдання:

1. Стан законодавства про фідучіарну діяльність в Україні.
2. Порівняльно-правовий аналіз діяльності медіатора, фідучіарія та ескроу-агента з діяльністю адвоката.

2. Практичне завдання:

2.1. Вирішити задачу.

Слідчий К., не погоджуючись із правовою позицією адвоката, звернувся до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області (надалі – КДКА) 25.11.2019 р. із заявою щодо вчинення адвокатом Ю. дисциплінарного проступку. У подальшому, той самий слідчий протягом наступного тижня додатково подав ще дві скарги проти адвоката Ю.

Надайте правову оцінку ситуації. Відповідь обґрунтуйте.

2. Вибіркові види самостійної роботи (необов'язкові).

1. Тези доповіді на студентську наукову конференцію.

Студенти за бажанням обирають науково-практичну або наукову конференцію, самостійно, або, консультуючись з викладачем, формулюють тему доповіді з актуальних питань застосування юридичної техніки.

Тези доповіді повинні бути оригінальним авторським рукописом, мати наукову новизну, відповідати напрямку роботи конференції і оформлені відповідно до вимог, які висуваються організатором у інформаційному повідомленні.

2. Участь у заходах неформального навчання.

Студенти обирають самостійно, або за рекомендацією викладача, навчальний курс на доступних платформах (EdEra, Prometheus тощо) відповідно тематиці навчальної дисципліни, узгоджують захід і тему з викладачем, а після закінчення курсу надають сертифікату про участь у відповідних заходах.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS: Windows, Android, iOS; Browsers: Chrome / Opera / MozillaFirefox / MS Edge; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, GoogleMeet; Система електронного навчання Moodle 3.9; Тренінгова аудиторія (дошка, фліпчарт, маркери).

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Критерії оцінювання: аргументована, логічна, повна відповідь; вільне володіння матеріалом всього навчального курсу; вміння встановити зв'язок між теоретичною «базою» та практикою; залучення до відповіді самостійно опрацьованої літератури; вміння

аналізувати нормативні документи та користуватися знаннями нормативних актів для рішення конкретних правових норм.

Перелік питань до заліку:

1. Звільнення адвоката від обов'язку збереження адвокатської таємниці.
2. Адвокат у соціальних мережах та блогосфері.
3. Адвокатська діяльність у конституційному провадженні.
4. Адвокатська таємниця: зміст та правове регулювання.
5. Адвокатські об'єднання.
6. Адвокатура та адвокатська діяльність: співвідношення понять.
7. Актуальні питання підвищення кваліфікації адвокатів.
8. Взаємодія між адвокатами при здійсненні адвокатської діяльності.
9. Вибір адвокатом форми організації адвокатської діяльності.
10. Види порушень професійних прав адвокатів.
11. Вимоги до набуття права на заняття адвокатською діяльністю.
12. Вимоги до рекламування адвокатської діяльності за Правилами адвокатської етики.
13. Вимоги до складання документів правового характеру у діяльності адвоката.
14. Відповідальність за порушення норм адвокатської етики.
15. Гонорар як форма винагороди адвоката.
16. Дискусійні питання здійснення адвокатом представництва особи у кримінальному, цивільному, господарському та адміністративному провадженні.
17. Дискусійні питання Правил адвокатської етики.
18. Дисфункція при здійсненні адвокатської діяльності.
19. Діяльність адвокатів як ескроу-агентів.

20. Діяльність Національної асоціації адвокатів України з захисту професійних прав адвокатів.
21. Добросовісність та репутація адвоката.
22. Дотримання адвокатом професійних обов'язків як умова належного здійснення адвокатської діяльності.
23. Дотримання законності як принцип адвокатської діяльності.
24. Завдання адвокатури, її роль у суспільному житті.
25. Загальні тенденції розвитку адвокатської діяльності у сучасному світі.
26. Запровадження виключного права адвокатів на представництво осіб у судах в Україні.
27. Запровадження нових видів адвокатської діяльності.
28. Захист прав адвокатів при проведенні обшуків у приміщеннях адвокатів.
29. Захист професійних прав адвокатів міжнародними організаціями.
30. Здійснення адвокатами фідучіарної діяльності.
31. Значення договору про надання правової допомоги у діяльності адвоката.
32. Компетентність та добросовісність в адвокатській діяльності.
33. Конституційно-правове регулювання діяльності адвокатури в Україні.
34. Консультування з правових питань як напрямок адвокатської діяльності.
35. Конфіденційність за Правилами адвокатської етики.
36. Міжнародні стандарти адвокатської діяльності та їх імплементація у законодавство України.
37. Неприпустимість конфлікту інтересів при виконанні адвокатом професійних обов'язків.
38. Несумісність адвокатської діяльності з іншими видами діяльності за законодавством України.
39. Організація роботи помічника адвоката.
40. Ордер як документ, що посвідчує повноваження адвоката.
41. Основні проблеми системи безоплатної правової допомоги.

42. Особливий порядок притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності як гарантія адвокатської діяльності.
43. Особливості здійснення індивідуальної адвокатської діяльності.
44. Підвищення гарантій незалежності адвоката при наданні безоплатної вторинної правової допомоги.
45. Підстави відмови адвоката в укладанні договору про надання правової допомоги.
46. Підстави та порядок зупинення права на заняття адвокатською діяльністю.
47. Повага до професії адвоката в адвокатській діяльності.
48. Поняття адвокатської діяльності та її загальна характеристика.
49. Поняття адвокатської етики, її значення у професійній діяльності адвоката.
50. Поняття злочину у зв'язку із здійсненням діяльності захисника або представника.
51. Поняття та система гарантій адвокатської діяльності.
52. Поняття та система принципів діяльності адвокатури.
53. Порядок поновлення права на заняття адвокатською діяльністю.
54. Порядок порушення кримінального провадження відносно адвоката.
55. Порядок припинення та розірвання договору про надання правової допомоги.
56. Правила адвокатської етики, їх загальна характеристика.
57. Право на професійну правничу допомогу за Конституцією України.
58. Правове регулювання статусу адвоката у справах про адміністративні правопорушення.
59. Правовий статус адвоката в Україні.
60. Правовий статус адвокатського бюро.
61. Правовий супровід діяльності клієнта як вид правової допомоги.

62. Правові можливості стажиста адвоката.
63. Принцип незалежності та свободи адвоката у здійсненні адвокатської діяльності.
64. Принцип пріоритету інтересів клієнта у діяльності адвоката.
65. Припинення права на заняття адвокатською діяльністю.
66. Присяга адвоката та її значення у діяльності адвоката.
67. Проблеми здійснення адвокатської діяльності за Стратегією реформування судоустрою, судочинства та суміжних інститутів на 2015-2020 р.р.
68. Проблеми реалізації права на адвокатський запит.
69. Професійна деформація адвоката: причини виникнення.
70. Професійні дилеми у діяльності адвоката.
71. Реформа адвокатури та сфери надання правничої допомоги в Україні.

«0» варіант залікового білету з зазначенням максимальної кількості балів за кожне виконане завдання.

Кафедра цивільного та кримінального права і процесу
Дисципліна «Актуальні проблеми адвокатської діяльності»
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність 081 «Право»

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ №1

1. Проблеми реалізації права на адвокатський запит. *(Максимальна кількість балів – 15).*
2. Реформа адвокатури та сфери надання правничої допомоги в Україні. *(Максимальна кількість балів – 15)*

**викладач кафедри цивільного
та кримінального права і процесу**

Данилова К. Ю.

**завідувач кафедри цивільного
та кримінального права і процесу**

Блага А.Б.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Денна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
9 семестр		
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 7 відповідей)	7 x 5 = 35
2	Вирішення практичних кейсів з обговоренням на семінарських заняттях (передбачено 4 відповіді)	4 x 5 = 20
3	Виконання тесту для самоконтролю здобувачів вищої освіти за темами лекцій	15
4.	Залік	30
	Всього	100
Самостійна робота (необов'язкова) *		
1.	Тези доповіді на студентську наукову конференцію	*
2.	Участь у заходах неформального навчання	*

Заочна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
		551 мз,
Екзаменаційний триместр		
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 3 відповіді)	3 x 5 = 15
2	Вирішення практичних кейсів з обговоренням на семінарських заняттях (передбачено 4 відповіді)	4 x 5 = 20
3	Контрольна робота: – теоретичні питання; – практичне завдання.	35 25 10
4	Залік	30
	Всього	100
Самостійна робота (необов'язкова)*		
1.	Тези доповіді на студентську наукову конференцію	*
2.	Участь у заходах неформального навчання	*

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання опитування. Максимальна кількість балів за 1 заняття – 5.

5 балів ставиться, коли відповідь студента є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: виявляє повні, глибокі теоретичні знання, всебічно і ґрунтовно аналізує нормативно-правову базу; досконало розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно і критично оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно і повно посилається на

чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію; правильно використовує юридичну термінологію; наводить достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить правильні висновки, добирає переконливі аргументи; чітко, ясно і послідовно відповідає на поставлені питання.

4 бали ставиться, коли відповідь студента переважно є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: володіє теоретичними знаннями вище середнього рівня, але допускає незначні помилки; аналізує нормативно-правову базу; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію (при цьому відповідь може бути не зовсім цілісною і послідовною, містить незначні помилки); у цілому правильно використовує юридичну термінологію; наводить в цілому достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить у цілому правильні висновки, наводить достатні аргументи; досить чітко відповідає на поставлені питання.

3 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є змістовною і правильною, з певною кількістю значних помилок. Зокрема, студент: репродуктивно відтворює значну частину навчального матеріалу; аналізує нормативно-правову базу на середньому рівні, проте допускає правові помилки при її тлумаченні; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; посилається на чинне законодавство; виявляє здібності до порівняння, узагальнення, систематизації основних теоретичних положень (при цьому відповідь є недостатньо цілісною і послідовною, містить помилки); використовує юридичну термінологію, допускаючи неточності у її формулюванні; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; не досить чітко відповідає на поставлені питання.

2 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є задовільною, зі значною кількістю недоліків. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на базовому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на рівні середніх стандартів аналізує нормативно-правову базу, проте допускає суттєві правові помилки при її трактуванні; слабо розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на посередньому рівні посилається на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

1 бал ставиться, коли відповідь студента в цілому відповідає мінімальним критеріям. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на елементарному рівні, із суттєвими помилками аналізує нормативно-правову базу, має недостатні уявлення про сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки;

на поверховому рівні посилається на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не здатен навести приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

Критерії оцінювання виконання практичних завдань (кейсів): встановлення правового змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки; активність та результативність роботи; логічність, послідовність та правильність розв'язування практичних завдань. Максимальна оцінка – 5 балів.

Критерії оцінювання контрольної роботи: теоретичне питання – обґрунтованість, ступінь розкриття сутності питань; уміння працювати з дослідженнями, юридичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал; логічна завершеність викладу матеріалу; юридична грамотність, посилення на нормативно-правові акти та наукові статті; **практичне завдання** – встановлення правового змісту наведених в умовах завдання фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки, посилення на нормативно-правові акти; логічність та послідовність вирішення практичного завдання. Максимальна оцінка – 35 балів.

Критерії оцінювання тесту для самоконтролю здобувачів вищої освіти за темами лекцій: полягають у правильному виконанні завдань. Але з 4 варіантів лише 1 відповідь правильна. Максимально можливий бал за правильне виконання тесту 15 балів.

Самостійна робота (необов'язкова)*

*Критерії оцінювання тез доповіді: актуальність проблеми, ступінь розкриття предмету дослідження, наявність узагальнень альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми, обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел, стильова єдність тексту, наявність наукової новизни, дотримання вимог академічної доброчесності, оформлення використаних джерел відповідно до ДСТУ 8302:2015. Максимальна оцінка – 10 балів.

*Критерії оцінювання участі у заходах неформального навчання: відповідність теми заходу тематиці навчальної дисципліни, за узгодженням з викладачем, наявність сертифікату про участь у відповідних заходах. Максимальна оцінка – 10 балів.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 27, ст.282.
3. Закон України Про безоплатну правову допомогу // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, N 51, ст.577.
4. Загальна декларація прав людини: Прийнято резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи / Упоряд. Ю.К. Качуренко. – 2-е вид. – К.: Юрінформ, 1992. – С. 18–24.
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Прийнято резолюцією 2200 А (XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 р. // Права людини: Збірник документів / Укл. В.С. Семенов, О.Н. Ярмиш та ін. – Харків: Ун-т внутр. справ, 1997. – С. 30-41
6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Прийнято резолюцією 2200 А (XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 р. // Права людини: зб. док. / Укл. В.С.Семенов, О.Н. Ярмиш та ін. – Х.: Ун-т внутр справ, 1997. – С. 4-25.
7. Основні положення про роль адвокатів, прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_835
8. Правила адвокатської етики, затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів 9 червня 2017 р. Режим доступу: http://unba.org.ua/assets/uploads/3ae9a115a40b9a5bc04f_file.pdf/
9. Порядок допуску до складання кваліфікаційного іспиту, порядок складання кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів

кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, затв. Рішенням Ради адвокатів України №154 від 01 червня 2013 року.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vkdka.org/wp-content/uploads/2013/09/Poryadokskladannia-ispytu.pdf>

10. Положення про помічника адвоката від 25 вересня 2015 року № 113– Електронний ресурс. – Режим доступу: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2016-06-13-polozhennya_57ebcf6b3f2e0.pdf

Підручники, навчальні посібники

1. Комаров В.В. Курс цивільного процесу: Підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін.; за ред. В. В. Комарова. — Х. : Право, 2011. — 1352 с.

2. Варфоломеева Т. В. Історія адвокатури: посіб. / Т. В. Варфоломеева, С. В. Гончаренко. – К.: Прецедент, 2008. – 214 с..

3. Організація роботи адвокатури в Україні : навч. посібник / Т. Б. Вільчик, О. М. 26 Овчаренко, А. В. Іванцова та ін.; за заг. ред. І. Є. Марочкіна. – Харків : Право, 2014. – 392 с.

4. Основи адвокатури та адвокатської діяльності (Навч. посібник для підготовки до комплексного іспиту) / І. Назаров, Т. Вільчик, О. Овчаренко.- Харків. Право – 2019. – 351 С.

5. Погорецький М. А. Адвокатура України : підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська. - Київ : Юрінком Інтер, 2014. – 368 с.

6. Яновська О. Г. Адвокатура та судова риторика: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни /О. Г. Яновська. – Київ: КНЕУ, 2008 – 156 с.

Монографії

1. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні : монографія / Т.Б. Вільчик. – Харків: Право, 2015. – 400 с.

2. Іванцова А. В. Організаційні форми діяльності адвокатури: моногр. / А. В. Іванцова. – Х.: ФІНН, 2011. – 247 с.

3. Біцай А.В. Участь адвоката у медіації / Монографія (за заг. ред. О.Г.Яновської). - Київ – 2017. – 238 с. 4 Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія / С.О. Іваницький. Київ: Інтерсервіс, 2017. 800 с.

4. Бакаянова Н.М. Основи адвокатури України: функціональні та організаційні аспекти: монографія. Одеса: «Юридична література», 2017. 357 с.

5. Бірюкова А. М. Адвокатура України в умовах глобалізації: монографія. Київ, 2019. 423 с.

6. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 900 с. 27 Статті 1 Комаров В. В. Цивільний процес у глобальному контексті / В. В. Комаров // Право України. – 2011. – № 10. –С. 22-43.

7. Вільчик Т.Б. Напрями адаптації законодавства, що регулює надання безоплатної правничої допомоги в Україні, до європейських стандартів // Право України. – № 12. – 2016. – С. 29-36.

8. Андрощук А. Професія юриста у країнах Європейського Союзу // Юридичний журнал -2011.- № 2.

9. Заборовский В.В. Проблемные вопросы соблюдения баланса между авторитетом суда и необходимостью выполнения адвокатом своих профессиональных обязанностей по защите интересов клиента. Власть закона. 2016. № 1. С. 124-134.

10. Сущенко В. Модель професійної культури адвоката: критерії та підходи. Юридична газета. Від 1 лютого 2017 р. URL: <http://yurgazeta.com/publications/practice/inshe/model-profesiynoyi-kulturi-advokatakriteryi-ta-pidhodi.html>.

11. Чекмарьова Л.Ю. Актуальні питання класифікації моделей страхування професійної відповідальності адвоката // Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2019.- 139-142.

7.2 Додаткова література:

1. Вільчик Т.Б. Напрями адаптації законодавства, що регулює надання безоплатної правничої допомоги в Україні, до європейських стандартів // Право України. – № 12. – 2016. – С. 29-36.
2. Вільчик Т.Б. Адвокатура та громадянське суспільство у правовій державі / Т.Б. Вільчик // Право України. – 2014. – № 11– С. 243–250.
3. Вільчик Т. Б. Функції інституційної адвокатури // Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 2. С. 24–29. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_6.pdf 28
4. Шевчишен А. В. Допустимість доказів у кримінальному процесі України та США (порівняльно-правовий аналіз) // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2010. №.3. С.166.
5. Адвокатура України: уроки перших років самоврядності лабораторія законодавчих ініціатив. Київ, 2018. URL: https://parlament.org.ua/wpcontent/uploads/2018/09/Shadow_Report_Bar_19.09.2018pdf-1.pdf
6. Бакаянова Н. М. Этические принципы адвокатуры в Украине: монография. Одесса : Юрид. лит., 2005. 150 с.